

УДК 94(=163.41):929 Mikavica D.

DOI: 10.19090/gff.2022.2.341-342

ПРОФ. ДР ДЕЈАН МИКАВИЦА (1964–2022)

Прерано преминули професор др Дејан Микавица, оставио је иза себе значајно историографско дело. У више од три деценије научног рада, објавио је више од 20 монографија (самосталних и коауторских), остављајући на тај начин видљив траг у српској историографији. Његово поље интересовања биле су теме везане за историју Срба у Хабзбуршкој монархији у највећој мери, али и историја Срба у Црној Гори. У свим овим темама професор Микавица је оригиналним и новим интерпретацијама давао замањак историографији и будућим истраживачима.

Из великог опуса професора Микавице посебно издавајемо *Сабране списе* Светозара Милетића (које је у три књиге приредио заједно са др Чедомиром Поповом, објављене 1999–2002), а који су незаобилазни за проучавање либералне идеје и мисли пречанских Срба. На истом трагу можемо пратити изванредну монографију о Лази Костићу *Последњи српски панкалист: политичко-филозофска биографија Лазе Костића* (2004), која је на до тада невиђен начин, иновативно и оригинално, дала свеобухватну политичку биографију познатог српског песника. Монографија професора Микавице *Михаило Полит-Десанчић, вођа српских либерала у Аустроугарској* (2007) у истом стилу даје оригиналну и нијансирану слику српске либералне политике и један је од граничника када је у питању познавање српске пречанске историје. У изучавању историје Срба у Монархији, велики подухвати професора Микавице, оваплоћени у књигама *Српско питање на Угарском сабору 1690–1918.* (2011), *Српска политика у Хрватској и Славонији 1538–1918.* (2015), *Српска политика у Војводини 1526–1918.* (2017), *Јован Суботић и Светозар Прибићевић* (2017), *Српска политичка елита у Аустроугарској монархији 1526–1918* (2018), заокружени су књигама *Српска политика у Хрватској: 1538–1918.* (2017) и *Српска Војводина – од аутономије до присаједињења: 1683–1918.* (2018) које заједно дају целовиту слику свих дешавања политичке, друштвене и економске повеснице Срба у монархији Хабзбурговаца.

Посебно са сетом издвајамо заједничке монографије које смо писали тимски, *Историја Срба у Црној Гори 1496–1918.* (у коауторству са Ненадом Нинковићем, 2013), *Срби у Хабзбуршкој монархији од 1526. до 1918.* (у коауторству са Ненадом Лемајићем и Ненадом Нинковићем, 2016), *Пречански Срби у Великом рату 1914–1918.* (у коауторству са Ненадом Нинковићем, 2018), као примере велике сарадње, препуне подршке и разумевања, али и међусобног помагања током архивских истраживања и самог писања. Током дугих истраживачких путовања често смо проф. Микавица, проф. Нинковић и аутор овог текста, мислили и тражили нове идеје и циљеве, те пројекте који би додатно развили проучавање пречанске историје.

Професор Микавица је посебно био поносан на своја учешћа на научним конференцијама. Учествовао је на више десетина у Србији и иностранству, увек излажући на свој оригиналан и допадљив начин, а анегдоте је користио као извор нових инспирација и нових идеја, увек са подршком и отвореним умом за млађе колеге које је окуљао око себе. У том погледу генерације млађих историчара посебно могу да захвале професору на подршци и потпори, на разумевању и саветима, као и сталном и свеприсутном савету да је место и улога историчара у српском друштву од круцијалног значаја за разумевање свих процеса данашњице. Бурну и трагичну српску историју често је доживљавао емотивно, увек изнова тражећи одговоре на тешка питања, али у свом стилу, оригинално, иновативно и са пуно енергије.

Професор Дејан Микавица остаће упамћен по својим књигама, предавањима, јавним наступима, анегдотама, баш онако како је и сам то желео и често нам говорио, да вечност траје само онолико колико нас буду памтили као историчаре и предаваче. Својим књигама и радом на историографији професор Дејан Микавица обезбедио је себи место у пантеону српске историографије.

Горан Васин